

2007.gadā Vides pārraudzības valsts birojs turpināja veikt tam uzticētos uzdevumus Latvijas vides aizsardzības politikas īstenošanā. Pārskata periodā galvenie darbības virzieni bija nemainīgi: rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un pasākumu izstrāde tā samazināšanai paaugstinātas bīstamības uzņēmumiem, kā arī priekšlikumu izstrāde pašvaldībām iespējamo avāriju seku samazināšanai; darbs rūpnieciskā piesārņojuma novēršanas un pārvaldības jomā ar mērķi samazināt piesārņojuma emisijas vidē un uzlabot vides institūciju izsniegto atļauju kvalitāti; saimniecisko projektu ietekmes uz vidi novērtēšana un nelabvēlīgo ietekmju novēršanas vai samazināšanas pasākumu izstrāde; lēmumu par sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu sagatavošana, izvērtējot dažādu būvprojektu prognozējamo ietekmi uz vidi un plānošanas dokumentu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzraudzība un koordinēšana.

Atskatoties uz pārskata gadu, secināms, ka tas bijis notikumiem bagāts un nesis arī izmaiņas. Vairākos virzienos būtiski attīstīta un pilnveidota biroja darbība. Kā vienu no nozīmīgiem aspektiem var minēt Latvijas un Biroja kā kompetentās institūcijas aktīvu iesaistīšanos un līdzdalību ietekmes uz vidi novērtējuma procesos, kas saistīti ar pārrobežu ietekmi. Šajā aspektā Vides pārraudzības valsts birojs nodrošinājis Latvijas pārstāvniecību starptautiskās konferencēs un novērtējuma procedūrās par Nordstream gāzes vada izbūvi Baltijas jūrā, Lietuvas atstrādātās kodoldegvielas uzglabāšanas projektu un dolomīta ieguves projektiem Latvijas-Igaunijas pierobežā. Tā ir nozīmīga pieredze, kas citu starpā saistīta arī ar iespēju novērtēt un analizēt Espo konvencijā nodibinātos atbilstīga izvērtējuma veikšanas principus un priekšnosacījumus.

Pārskata gadā pilnveidoti vairāki normatīvie akti atsevišķās Biroja pamatdarbības jomās, uzlabojot gan attiecīgās procedūras, gan nodibinot priekšnosacījumus labākai sabiedrības iesaistīšanai lēmumu pieņemšanas procesā. Radīti arī priekšnoteikumi brīvprātīgo vides instrumentu plašākas izmantošanas iespējām. Nozīmīgs pārskata gads bijis tieši saistībā ar vienu no brīvprātīgajiem vides instrumentiem, proti: saistībā ar Biroja kā vides vadības un audita sistēmas (EMAS) kompetentās iestādes funkciju pildīšanu. 2007.gadā saņemti un izskatīti 9 iesniegumi EMAS reģistrācijai un nacionālajā reģistrā ietvertas pirmās 8 organizācijas.

Aktīvi turpinājies arī darbs pie iesniegumu un sūdzību par vides institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem izskatīšanas, kas paralēli ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošināšanai un citām pamatdarbības jomām kļuvusi par vienu no nozīmīgiem Biroja uzdevumiem. Saistībā ar šī uzdevuma kvalitatīvu pildīšanu īpaši akcentējama pārskata gadā uzsāktā aktīvā sadarbība ar citām vides institūcijām pieredzes apmaiņā un tās analīzē, jo Biroja darbības efektivitāte vienotā Vides ministrijas sistēmā ir lielā mērā atkarīga tieši no vienotas pieejas kopīgo uzdevumu veikšanā.

Paralēli Birojs novērtē, ka darba efektivitāte tik daudzpusīgu uzdevumu vadīšanā ir tieši atkarīga no Biroja komandas un tā, cik saskaņoti tās dalībnieki izprot kopīgos mērķus un uzdevumus. Tieši Biroja komandai jāpateicas par pārskata gada rezultātiem, novērtējot to uzmanību, kas veltīta gan apmācībai, gan labvēlīgas vides radīšanai iekšējās komunikācijas plūsmai gan horizontālā, gan vertikālā līmenī.

A.Lukšēvics

Vides pārraudzības valsts biroja direktora p.i.

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	3
1.1. Vides pārraudzības valsts biroja juridiskais statuss	3
1.2. Vides pārraudzības valsts biroja darbības virzieni un struktūra	3
2. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS JOMAS UN NORMATĪVIE AKTI, KAS REGULĒ BIROJA DARBĪBU TAJĀS	8
2.1. Ietekmes uz vidi novērtējums	8
2.1.1. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	9
2.1.2. Ietekmes uz vidi novērtējums (IVN).....	9
2.1.3. Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums	10
2.2. Piesārņojuma integrētās novēršanas un kontroles joma.....	10
2.3. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas joma	11
2.4. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācijas joma	12
2.5. Vides vadības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanas un organizāciju reģistrācijas joma	13
2.6. Sūdzību un iesniegumu izskatīšanas joma	14
3. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS.....	16
3.1. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	16
3.2. Ietekmes uz vidi novērtējums	16
3.3. Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums	18
3.4. Piesārņojuma integrētā novēršana un kontrole.	18
3.5. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana.....	18
3.6. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija.....	19
3.7. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana.....	20
3.8. Sūdzību un iesniegumu izskatīšana	21
3.9. Budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju analīze	22
3.10. Vides pārraudzības valsts biroja sniegtie pakalpojumi	23
3.11. Vides pārraudzības valsts biroja darbības uzlabošanas pasākumi	23
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	26
5. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM.....	27
6. BUDŽETA INFORMĀCIJA UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	29
6.1. Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu.....	29
6.2. Informācija par pakalpojumiem: Maksas pakalpojumi.....	29
6.3. Budžeta informācija	30
1. PERSONĀLS	31

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Vides pārraudzības valsts biroja juridiskais statuss

Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk tekstā Birojs) ir Vides ministrijas pārraudzībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde (valsts civiliestāde), kas izveidota, pamatojoties uz Vides ministrijas pakļautībā un pārraudzībā esošo institūciju reorganizācijas koncepciju, kuru ar 2004.gada 29.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.713 akceptēja Ministru kabinetā. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroju reorganizēja un, sākot ar 2005.gada 1.janvāri, tā nosaukums ir – Vides pārraudzības valsts birojs. Atbilstoši Vides ministrijas reorganizācijas koncepcijai, 2004.gada nogalē izstrādāta jauna Biroja organizatoriskā struktūra, precizējot pienākumu loku, kompetenci, un atbildību.

Biroja darbību reglamentē 2004.gada 6.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.4 “Vides pārraudzības valsts biroja nolikums” (ar 2004. gada 23. novembra grozījumiem), un virkne normatīvo aktu iestādes galvenajās darbības jomās.

1.2. Vides pārraudzības valsts biroja darbības virzieni un struktūra

- ◇ Koordinēt un pārraudzīt paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumu;
- ◇ Koordinēt un pārraudzīt stratēģisko (plānošanas dokumentu) ietekmes uz vidi novērtējumu;
- ◇ Koordinēt un pārraudzīt ietekmes uz NATURA 2000 teritorijām novērtējumu;
- ◇ Realizēt likumā “Par piesārņojumu” Birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar atļaujām A un B kategorijas piesārņojošai darbībai;
- ◇ Novērtēt rūpniecisko avāriju risku un noteikt pasākumus tā samazināšanai;
- ◇ Nodrošināt organizāciju reģistrāciju vides vadības un audita sistēmā (EMAS), veikt pasākumus, lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par brīvprātīgās vides vadības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanu Latvijā;
- ◇ Realizēt likumā “Iepakojuma likums” Birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar iepakojuma apsaimniekošanu un iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšanu;
- ◇ Normatīvajos aktos deleģētajos gadījumos izskatīt iesniegumus un sūdzības, kā arī pieņemt lēmumus par vides institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem;
- ◇ Sagatavot un uzturēt sabiedrībai pieejamo informāciju par ietekmes uz vidi novērtējumu, A un B kategorijas atļaujām (turpmāk tekstā – integrētās atļaujas) un atļauju nosacījumiem, rūpniecisko avāriju novēršanas programmām un drošības pārskatiem, vides pārvaldības un audita sistēmā reģistrētām organizācijām, par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kā arī iepakojuma apsaimniekotājiem;
- ◇ Nodrošināt sabiedrības informēšanu visās Vides pārraudzības valsts biroja pamatdarbības jomās atbilstoši normatīvajos aktos un Orhusas konvencijā ietvertajām prasībām.

Atskaites gadā Biroja pamatdarbības virzienus nodrošināja Vides pārraudzības valsts biroja administrācija un piecas daļas:

Ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošināšanas daļas pamatuzdevums ir organizēt, lai ietekmes uz vidi novērtējums, arī ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 (ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju) novērtējums, tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām un nodrošinātu ar korektu un reprezentatīvu informāciju gan sabiedrību, gan lēmuma pieņēmējus. Lai to realizētu, Ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošinājuma daļa:

- ◇ izskata iesniegumus par paredzēto darbību un pieņem lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu;
- ◇ konsultējas ar ieinteresētajām valsts un pašvaldību institūcijām un ekspertiem, nepieciešamības gadījumos veido ekspertu komisiju;
- ◇ piedalās ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskajās apspriešanās, un, izstrādājot darba programmas un atzinumus par darba un noslēguma ziņojumiem, apkopo, analizē un izmanto sabiedriskajās apspriešanās pausto viedokli, iesniegtās atsauksmes un priekšlikumus;
- ◇ izstrādā darba programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai, kas ietver vides aizsardzības prasības un noteikumus, kā arī nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu ietekmes uz vidi novērtējuma turpmākajai veikšanai;
- ◇ izstrādā nosacījumus ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma veikšanai;
- ◇ izvērtē ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma ziņojumu pirmo redakciju un galīgo redakciju un sagatavo atzinumus par tiem;
- ◇ izstrādā Biroja rekomendācijas un obligātās prasības projekta realizācijai, nepieciešamības gadījumā pieņem lēmumu par projekta realizācijas aizliegšanu.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma daļas pamatuzdevums ir organizēt, lai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām un nodrošināt ar korektu un reprezentatīvu informāciju gan sabiedrību, gan lēmuma pieņēmējus. Minēto pamatuzdevumu ietvaros Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtēšanas daļa:

- ◇ izskata plānošanas dokumentu izstrādātāju iesniegumus par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un sagatavo lēmumus par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;
- ◇ konsultē plānošanas dokumenta izstrādātāju par institūcijām un organizācijām, kurām nosūtīt plānošanas dokumenta un vides pārskata projektu, par iespējamo plānošanas dokumenta īstenošanas pārrobežu ietekmi, par paredzētajiem kompensēšanas pasākumiem un par vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes nepieciešamību;
- ◇ izskata plānošanas dokumentu vides pārskatus un plānošanas dokumentus un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sagatavo atzinumu par tiem;
- ◇ nosaka termiņus, kādos plānošanas dokumenta izstrādātājs, pēc plānošanas dokumenta akceptēšanas, iesniedz Birojā plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa ziņojumu;
- ◇ piedalās Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo sistēmu veidošanā un uzturēšanā savas kompetences jomās.

Sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma daļa pamatuzdevums ir reģionālo vides pārvalžu veikto paredzētās darbības sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu izskatīšana un plānotās saimnieciskās darbības realizācijas iespējamās ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtēšana atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.panta kritērijiem. Papildus daļa pilda arī Birojam deleģētās vides vadības un audita sistēmas (EMAS) kompetentās iestādes funkcijas un izskata arī iesniegumus un sūdzības par vides institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem. Lai nodrošinātu uzdevumu izpildi, daļa:

- ◇ izskata reģionālo vides pārvalžu sākotnējos ietekmes uz vidi izvērtējumus un sagatavo lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras vai ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;
- ◇ sniedz konsultācijas reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmējiem;
- ◇ izskata publisko un privāto tiesību subjektu (izņemot privātpersonas) pieteikumus ieviesto vides vadības un audita sistēmu reģistrācijai un nodrošina to reģistrāciju;
- ◇ organizē pasākumus sabiedrības informēšanai par EMAS un tās ieviešanu Latvijā;
- ◇ Piedalās starptautiskās vides vadības un audita sistēmas komitejas un kompetento iestāžu foruma darbā;
- ◇ izskata iesniegumus un sūdzības, kā arī sagatavo lēmumus par vides institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem.

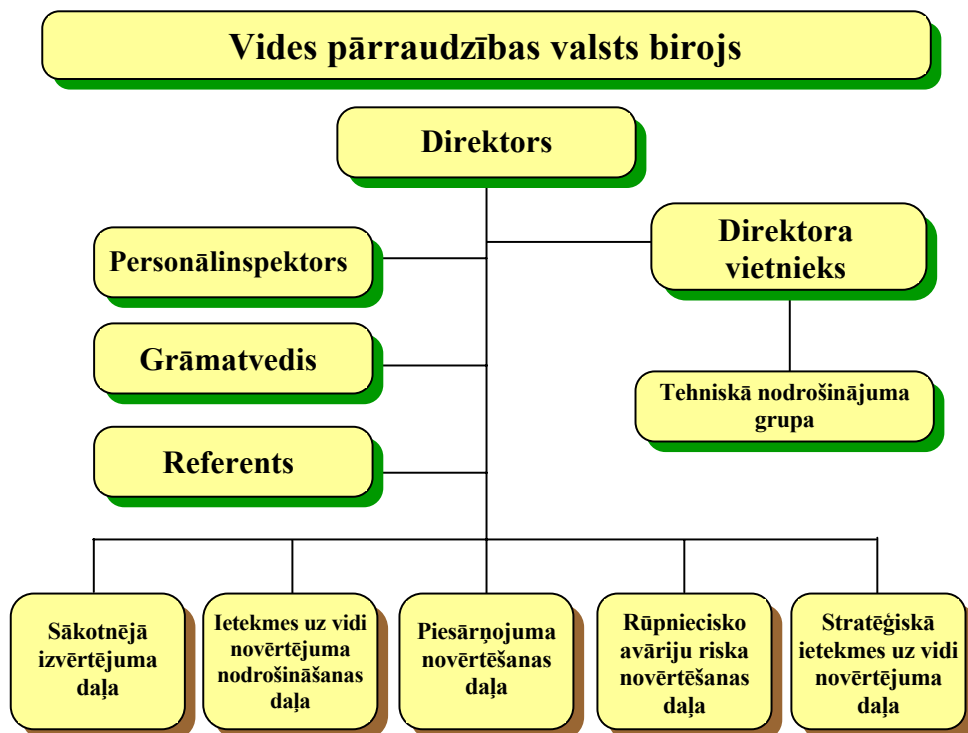
Piesārņojuma novērtēšanas daļa pamatuzdevums ir veikt 2001.gada 15.marta likumā ”Par piesārņojumu” Birojam deleģētos pienākumus. Daļa izskata arī iesniegumus un sūdzības par vides institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem. Lai nodrošinātu šī uzdevuma izpildi, Piesārņojuma novērtēšanas daļa:

- ◇ izskata sūdzības par reģionālo vides pārvalžu lēmumiem, kuri attiecas uz atļauju izsniegšanu un atļauju nosacījumiem, piesārņoto vai potenciāli piesārņoto vietu izpēti, sanāciju un izpēti vai sanācijas izdevumu segšanu vai sadalījumu;
- ◇ sniedz konsultācijas reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmējiem;
- ◇ saskaņojot materiālus ar Vides ministriju informē citas valstis par iesniegumu atļaujas saņemšanai gadījumos, kad iespējama piesārņojuma pārrobežu pārnese;
- ◇ nodrošina informācijas sistēmas par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem un izsniegto integrēto atļauju reģistra uzturēšanu un pilnveidošanu;
- ◇ piedalās EK izstrādāto vadlīniju par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem izstrādē un tulkošanā un nodrošina to pieejamību Latvijā;
- ◇ Piedalās ES rīkotajos informācijas apmaiņas forumos par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, sadarbojas ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām, piedalās starpvalstu sadarbības programmās un projektos un koordinē Latvijas ekspertu dalību ES izveidotajās tehniskajās darba grupās;
- ◇ izstrādā metodiskos materiālus reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmumiem, lai nodrošinātu vienotu pieeju pieteikuma iesniegšanas un atļauju izsniegšanas procesā;

- ◇ izskata iesniegumus un sūdzības, kā arī sagatavo lēmumus par vides institūciju izdotajiem administratīvajiem aktiem.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas daļa atbilstoši 2005. gada 19. jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu un riska samazināšanas pasākumiem" noteiktajam veic rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu, kā arī novērtē un sniedz atzinumus par riska samazināšanas pasākumiem. Lai to realizētu, daļa:

- ◇ organizē un pārrauga rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisijas darbu;
- ◇ izvērtē rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un drošības pārskatus;
- ◇ sagatavo atzinumus un pieņem lēmumus par iesniegto dokumentu atbilstību noteikumu prasībām un nepieciešamajiem uzlabojumiem vai papildinājumiem tajos;
- ◇ izmantojot visus iesniegtos dokumentus, nosaka objektus vai objektu grupas, kas var izraisīt "domino" efektu un informē par to uzņēmumus un atbildīgās valsts institūcijas un pašvaldības;
- ◇ informē valsts institūcijas un pašvaldības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par bīstamajām vielām, kas atrodas vai var atrasties objektā un nerada rūpnieciskās avārijas risku, par objektiem, kuriem jāizstrādā drošības pārskati, un teritoriju, kuru var ietekmēt šajos objektos iespējamās rūpnieciskās avārijas vai to izraisītie domino efekti;
- ◇ sagatavo ieteikumus par ierobežojumiem teritoriju izmantošanā;
- ◇ izskata sūdzības par nepietiekamu sabiedrības informēšanu rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesā.

1. attēls. Vides pārraudzības valsts biroja struktūra 2007.gada decembrī.

2. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS JOMAS UN NORMATĪVIE AKTI, KAS REGULĒ BIROJA DARBĪBU TAJĀS

2.1. Ietekmes uz vidi novērtējums

Normatīvie akti, kas regulē Biroja darbību ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā:

1. 1998.gada 14.oktobrī pieņemtais likums **“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”** (ar grozījumiem, kas pieņemti 2001.gada 30.maijā, 2003.gada 19. jūnijā, 2004.gada 26.februārī, 2005.gada 15.septembrī un 2007.gada 7.jūnijā);
2. 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.87 **“Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”** (ar grozījumiem, kas veikti 2006.gada 6.jūnijā);
3. 2004.gada 23.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.157 **“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”**;
4. 2006.gada 6.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.455 **“Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)”**;
5. 2006.gada 2.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.355 **“Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība”**;
6. 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.91 **“Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”** (ar grozījumiem, kas veikti 2005.gada 17.maijā un 2005.gada 13.septembrī).

Minētie Latvijas normatīvie akti ir saskaņoti ar atbilstošām ES direktīvām:

- ◇ Eiropas Padomes 1985.gada 27.jūnija direktīvu 85/337/EEC **“Par sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu”**;
- ◇ Eiropas Padomes 1997.gada 3.marta direktīvu 97/11/EC, kura precizē un papildina iepriekšminēto direktīvu;
- ◇ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2001/42/EK (2001.gada 27.jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu;
- ◇ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 26.maija direktīvu 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesā groza padomes direktīvas 85/337/EEC un 96/61/EK.

Birojam savā darbībā jāievēro arī 1991.gada 25.februāra Espo konvencija **“Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā”** (Latvija pievienojās 1998.gada 1.jūlijā), kā arī 1997.gada 14.marta **līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību** par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā.

2.1.1 Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir izvērtēt plānošanas dokumentu īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un iesaistīt sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo ietekmi. Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumenta sagatavošanas laikā, pirms šis plānošanas dokuments tiek iesniegts pieņemšanai.

Biroja galvenais uzdevums ir pārraudzīt, lai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiktu piemērots tajos gadījumos, kad plānošanas dokumenta realizācija var radīt būtisku ietekmi, kā arī novērtēt, vai stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats sagatavots normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, vai izraudzītie risinājumi ir pietiekami pamatoti vides aspektā un vai veikta sabiedrības informēšana un vides pārskata sabiedriskā apspriešana Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un vai ir izvērtēti saņemtie komentāri un priekšlikumi.

2.1.2 Ietekmes uz vidi novērtējums (IVN)

Ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumi ir apzināt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes uz vidi, iesaistīt sabiedrību darbības iespējamo ietekmju novērtēšanā, apspriešanā un lēmuma par darbības realizāciju pieņemšanā.

Biroja galvenais uzdevums šajā darbības jomā ir nodrošināt, lai ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām, kā arī – lai sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo negatīvo ietekmi uz vidi, nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kā arī par ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitu un sabiedrības attieksmi pret projekta realizāciju. Izvērtēšanas procesā Birojs piedalās sabiedriskās apspriešanas procesā, nepieciešamības gadījumā informē pašvaldības, valsts institūcijas, zinātniskās pētniecības institūcijas un nevalstiskās organizācijas, pieaicina nepieciešamos ekspertus, lai nodrošinātu vērtējuma profesionalitāti, kā arī ņem vērā sabiedrības ierosinājumus un atsauksmes. Birojs nosaka obligātos nosacījumus un turpmākajā projektēšanā veicamos vides aizsardzības pasākumus, kuri ievērojami, realizējot paredzēto darbību katrā konkrētā vietā, kā arī ir tiesīgs aizliegt darbības realizācijas projekta turpmāko izstrādi, ja tā ir pretrunā ar normatīvajos aktos noteikto vai, ievērojot piesardzības principu, ja tiek prognozēta būtiska ietekme uz vidi.

Ietekmes uz vidi novērtējuma izpildes kvalitātes paaugstināšanai, kā arī Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu darbības pilnveidošanai, Birojs papildus tiešajai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras organizēšanai, veic šādas funkcijas:

- ◇ koordinē Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu darbību, lai nodrošinātu vienotu pieeju objektu un paredzēto darbību nelabvēlīgās ietekmes uz vidi novērtēšanā, veicot sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu un tehnisko noteikumu sagatavošanu;
- ◇ piedalās Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu ekspertīzes darbā, kopīgi izvērtējot sarežģītāko objektu ietekmi uz vidi;
- ◇ veicinot sekmīgu ietekmes uz vidi novērtējuma sistēmas attīstību un darbību, organizē seminārus, praktiskās nodarbības un citus pasākumus;
- ◇ informē sabiedrību par paredzētajām darbībām, to iespējamajām ietekmēm uz vidi, nepieciešamajiem šo ietekmju novēršanas vai samazināšanas

- pasākumiem un iesaista sabiedrību paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtēšanā;
- ◇ veido un uztur ietekmes uz vidi novērtējuma informācijas sistēmu;
 - ◇ izskata sūdzības par reģionālo vides pārvalžu izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem;
 - ◇ nodrošina rakstveida paziņojumu par paredzētajām darbībām, kurām var būt būtiska pārrobežu ietekme, sagatavošanu un saskaņošanu ar Vides ministriju un Ārlietu ministriju un paziņojumu nosūtīšanu uz valstīm, kuras paredzētās darbības var ietekmēt.

2.1.3 ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums

Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma pamatuzdevums ir apzināt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, novērtēt iespējamo ietekmju būtiskumu un nepieciešamību izstrādāt kompensējošus pasākumus, kā arī iesaistīt sabiedrību darbības iespējamo ietekmju novērtēšanā, apspriešanā un lēmuma par darbības realizāciju pieņemšanā.

Biroja galvenais uzdevums šajā darbības jomā ir nodrošināt, lai ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām, kā arī – lai sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo negatīvo ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kompensējošajiem pasākumiem, kā arī Ministru kabineta un Eiropas Komisijas informēšana par paredzētajām darbībām, kas var atstāt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000. Lai to izpildītu, Birojs sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā lemj par šādas novērtējuma procedūras nepieciešamību, konsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas administrāciju un izstrādā nosacījumus novērtējuma veikšanai, sagatavo un sniedz atzinumus par novērtējuma ziņojuma pirmo un galīgo redakciju, kā arī normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā sagatavo informatīvu ziņojumu Ministru kabinetam un nosūta ziņojumu Eiropas Komisijai.

2.2. Piesārņojuma integrētās novēršanas un kontroles joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2001.gada 15.martā pieņemtais likums “**Par piesārņojumu**” (ar grozījumiem, kas pieņemti 2007.gada 25.oktobrī), kas harmonizē Latvijas likumdošanu ar Eiropas Padomes 1996.gada 24.septembra direktīvu 96/61/EC “Par piesārņojuma integrēto novēršanu un kontroli” un 2002.gada 9.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 294 “**Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai**” (ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2006.gada 19.decembrim).

Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles sistēma

Integrētās piesārņojuma novēršanas un kontroles (IPNK) sistēmas mērķis ir novērst vai samazināt ietekmi uz vidi, kas rodas lielāko rūpniecības uzņēmumu darbības rezultātā, tās uzdevums ir samazināt un ierobežot gaisa, ūdens un augsnes piesārņojumu, nodrošināt dabas resursu un enerģijas racionālu izmantošanu, samazināt atkritumu daudzumu.

Saskaņā ar likumā "Par piesārņojumu" noteikto rūpnieciskā ražošanas un saimnieciskā darbība (piesārņojošās darbības), atkarībā no to bīstamības videi, tiek dalītas A, B un C kategorijās. Lai veiktu darbību, kura atbilst A un B kategorijai, ir jāsaņem atbilstoša atļauja. Birojs piedalās A un B kategorijas atļauju piesārņojošās darbības kontroles procesā atbilstoši 2001.gada 15.marta likumā "Par piesārņojumu" noteiktajam deleģējumam.

Biroja galvenā uzmanība šajā jomā tiek pievērsta informācijas par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem apzināšanai un izplatīšanai, kā arī sadarbības sistēmas ar reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmējdarbībām izveidei un pilnveidošanai, nodrošinot vienotu pieeju pieteikumu iesniegšanai un integrētās atļaujas sagatavošanai, izsniegto atļauju novērtēšanai un nepieciešamās informācijas pieejamības nodrošināšanai.

2.3. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem", kas saskaņo Latvijas likumdošanu ar Eiropas Padomes 1996.gada 9.decembra Direktīvu 96/82/EK par smagu negadījumu, kur iesaistītas bīstamas vielas, bīstamības kontroli un riska vadību (Seveso II direktīva) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 16.decembra Direktīvu 2003/105/EK, ar ko groza Padomes direktīvu 96/82/EK.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un samazināšana

Lai nepieļautu vai samazinātu kaitējumu, ko rūpniecisko avāriju rezultātā ķīmiskās vielas tām piemītošo īpašību dēļ var nodarīt videi, cilvēku veselībai un īpašumam, Latvijā tika ieviests Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un samazināšanas pasākumu komplekss.

Objektam, atbilstoši tam, kādas un cik daudz bīstamas vielas tas izmanto un uzglabā, obligāti izstrādājami un veicami rūpniecisko avāriju riska novēršanas vai samazināšanas pasākumi, kuru atbilstību un pietiekamību novērtē Rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisija un lēmumu pieņem Birojs.

Katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai Birojs veido rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisiju, kurā tiek iesaistīti visu iesaistīto valsts institūciju (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Vides ministrijas, Valsts vides dienesta, Valsts darba inspekcijas, Sabiedrības veselības aģentūras, un Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu), kā arī attiecīgo pašvaldību pārstāvji. Komisijas personālo sastāvu

apstiprina katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai, nepieciešamības gadījumos tiek pieaicināti atbilstoši speciālisti – eksperti.

Galvenā uzmanība šobrīd tiek pievērsta tam, lai adekvāti tiktu novērtēts esošais stāvoklis un avāriju risks objektos, kā arī izstrādāti un realizēti konkrētajam stāvoklim atbilstoši rūpniecisko avāriju riska novēršanas vai samazināšanas pasākumi. Birojs sadarbībā ar citām rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas jomā iesaistītajām institūcijām lielu uzmanību pievērš objektu speciālistu informēšanai un izglītošanai riska vadības jautājumos, apgūstot ārvalstu pieredzi un organizējot apmācību seminārus.

2.4. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācijas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2002.gada 9.janvārī pieņemtais **“Iepakojuma likums”** (ar grozījumiem, kas pieņemti 2005.gada 21.aprīlī) un 2007.gada 16.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.65 **“Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu (īpatsvaru) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā”**.

Gadījumi, kad uzņēmumu reģistrāciju veic Birojs, noteikti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2002.gada 14.jūnija rīkojumā Nr.108 **“Par iepakotāju un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrēšanu”**(ar grozījumiem, kas pieņemti 2002.gada 17.decembrī).

Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšana

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto Birojs atskaites gadā turpināja 2003.gadā uzsāktu to iepakojuma apsaimniekotāju reģistrāciju, kuru kalendārā gadā radītais apsaimniekotā iepakojuma apjoms pārsniedz 300 kg, kā arī saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji. Biroja uzdevumi šajā jomā ir:

- ◇ noteiktajā kārtībā izsniegt iepakojuma apsaimniekotājiem izziņu par reģistrāciju;
- ◇ noteiktajā kārtībā un termiņos pēc iepakojuma apsaimniekotāja reģistrācijas informēt attiecīgās reģionālās vides pārvaldes par iepakotājiem, kuri dibinājuši reģistrēto uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) vai noslēguši līgumus ar reģistrēto iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību);
- ◇ saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji.

2.5. Vides vadības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanas un organizāciju reģistrācijas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību šajā jomā reglamentā reglamentē 2006.gada 29.novembra **Vides aizsardzības likums** (ar grozījumiem, kas pieņemti 2007.gada 21.jūnijā) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 19.marta regula **(EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)**. 2007.gadā tika pārskatīta un pilnveidota nacionālā likumdošana šajā jomā un spēkā stājās Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumi Nr.894 „Kārtība, kādā izveido un uztur vides vadības un audita sistēmas reģistru un reģistrē tajā organizācijas” .

Vides vadības un audita sistēma (EMAS)

Vides vadības un audita sistēma, jeb EMAS ir brīvprātīgs instruments Eiropas Savienības dalībvalstu uzņēmumiem, kuri ieviešot videi draudzīgas darbības modeli, ilgtermiņā pievērš uzmanību tādiem aspektiem kā uzņēmuma radītās piesārņojuma slodzes mazināšana, racionāla dabas resursu izmantošana un vides izglītība. Uzņēmums, kas ieviešis vides pārvaldības sistēmu, apņemas izpildīt visas vides likumdošanas prasības, pastāvīgi uzlabot savu veikumu vides jomā un sniegt sabiedrībai informāciju par radīto ietekmi uz vidi. Rūpējoties par ietekmes uz vidi samazināšanu, uzņēmums gūst gan materiālu labumu no finanšu līdzekļu ekonomijas, lietderīgāk izmantojot ūdeni un enerģiju, samazinot atkritumu daudzumu, kā arī gūst pozitīvāku tēlu sabiedrībā. Bez tam EMAS veicina uzņēmuma darbinieku līdzdalību, tādējādi aktīvi veidojot darbinieku vides apziņu. Savukārt tas, ka ieviesto sistēmu un vides informāciju, ko sniedz EMAS reģistrēts uzņēmums, sistemātiski pārbauda akreditēts, neatkarīgs vides eksperts, garantē EMAS sistēmas dalībnieka izplatītās vides informācijas patiesumu. Veicot nepieciešamo sagatavošanos atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas EK Nr.761/2001 „Ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)” prasībām, EMAS sistēmā var reģistrēties jebkurš privāto vai publisko tiesību subjekts (izņemot privātpersonas), neatkarīgi no darbības jomas un darbinieku skaita.

Birojs ir nominēts par EMAS kompetento institūciju Latvijā, kuras uzdevumos ietilpst:

1. organizāciju reģistrācija atbilstoši Regulā noteiktajam;
2. pretendenta atbilstības Regulas prasībām izvērtēšana;
3. lēmumu par Organizāciju izslēgšanu no reģistra uz laiku vai pavisam pieņemšana;
4. sistēmā iekļauto organizāciju reģistra izveide un ES Komisijas informēšana;
5. dalība ar ES Regulas EK Nr.761/2001 14.pantu izveidotās komisijas un kompetento institūciju foruma darbā;
6. sabiedrības informēšana par EMAS ieviešanu un organizāciju iespējām iesaistīties tajā.

Biroja galvenā uzmanība atskaites gadā tika pievērsta pirmo publisko un privāto tiesību subjektu iesniegumu izskatīšanai un atbilstības novērtējumam, kā arī tajos ieviesto EMAS sistēmu reģistrācijai. Papildus turpinājās darbs pie informācijas izplatīšanas par EMAS sistēmu .

2.6. Sūdzību un iesniegumu izskatīšanas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē “Administratīvā procesa likums”, kā arī likums “Par iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtību valsts un pašvaldību institūcijās” un virkne citu normatīvo aktu, kuros ietverts deleģējums Birojam izskatīt sūdzības un iesniegumus.

Sūdzību un iesniegumu izskatīšana

Atgriezeniskās saites radīšana vides aizsardzības politikas mērķu sasniegšanas procesā ir viens no posmiem, kas nodrošina saikni ar sabiedrību un sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā. Virkne Latvijā spēkā esošo normatīvo aktu, tai skaitā vides sektorā, paredz ikvienam sabiedrības pārstāvim gan iespēju saņemt informāciju, gan kā līdztiesīgam procesu dalībniekam iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un paust savu viedokli, kā arī apstrīdēt institūciju izsniegtos administratīvos aktus.

Līdz 2008.gadam Latvijā iedzīvotāju tiesības vērsties valsts institūcijās ar iesniegumiem, sūdzībām vai priekšlikumiem reglamentēja likums “Par iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtību valsts un pašvaldību institūcijās”, kā arī katras konkrētas jomas speciālie normatīvie akti. Vairākos normatīvajos aktos Birojam deleģētas apelācijas institūcijas funkcijas. Biroja kompetencē ir izskatīt sūdzības un iesniegumus:

1. par nepietiekamu sabiedrības informēšanu rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesā;
2. par nepietiekamu sabiedrības informēšanu ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;
3. par nepietiekamu sabiedrības informēšanu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;
4. par RVP izdotajiem tehniskajiem noteikumiem vai atteikumu izsniegt tehniskos noteikumus;
5. par RVP izdotajām integrētajām atļaujām un to nosacījumiem;
6. par RVP izsniegtajām atkritumu apsaimniekošanas atļaujām;
7. par RVP noteiktajiem pasākumiem ūdens objektos tiem definēto kvalitātes mērķu sasniegšanai; par reģionālo vides pārvalžu lēmumiem par piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas izpēti vai sanācijas nepieciešamību, vai par pētījumu vai sanācijas izdevumu segšanu;
8. par citiem RVP izsniegtajiem administratīvajiem aktiem;
9. par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrāciju un Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegtajiem administratīvajiem aktiem;
10. par Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem.

Tāpat Birojā tiek saņemti sabiedrības iesniegumi, atsauksmes, ierosinājumi un iebildumi konkrētu projektu ietekmes uz vidi novērtējuma procesā un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Birojā ir tiesības vērsties ikvienai fiziskajai un juridiskajai personai ar mutvārdu un rakstveida iesniegumiem vai sūdzībām un saņemt atbildi pēc būtības 14 dienu laikā, ja atbildes sagatavošanai nav vajadzīga papildus informācija, vai 30 dienu un atsevišķos gadījumos ilgākā laikā, ja atbildes sagatavošanai nepieciešama papildus informācija.

3. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS

2007.gadā Biroja pamatdarbība bija veltīta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, savu pienākumu izpildei integrēto atļauju izsniegšanas procesā, rūpniecisko avāriju riska novērtēšanā un samazināšanā, iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšanai, sūdzību un iesniegumu izskatīšanai, vides pārvaldības un audita sistēmas ieviešanai.

3.1. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Atskaites gadā Birojs turpināja darbību pie stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ieviešanas un uzsākto stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru pārraudzību.

2007.gadā kopā izvērtēti 84 plānošanas dokumentu izstrādātāju iesniegumi un sagatavoti un pieņemti lēmumi par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu:

- ◇ 23 gadījumos pieņemts lēmums piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru;
- ◇ 61 gadījumos pieņemts lēmums nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Atskaites gadā sagatavoti atzinumi par 88 Vides pārskatiem, no kuriem lielāko daļu sastāda teritorijas plānojumu vides pārskati. Atskaites periodā Birojs sagatavoja arī atzinumus par enerģētikas un zivsaimniecības nozaru valsts līmeņa plānošanas dokumentiem, valsts attīstības stratēģiskiem dokumentiem, kā arī vairākām starpvalstu sadarbības programmām. Informācija par Biroja lēmumiem un atzinumiem ir ievietota Biroja mājas lapā internetā, sadaļā Stratēģiskais IVN (adrese: <http://www.vpvb.gov.lv>).

Pārskata periodā Birojs pastiprinātu vērību pievērsis tam, lai tiktu iesniegta pilnīgāka informācija iesniegumā par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un lai šajā procesā tiktu iesaistītas arī citas kompetentās institūcijas. Birojs turpina darbu pie tā, lai tiktu uzlabota Vides pārskatu kvalitāte. Pārskata periodā veikta informatīvo materiālu nosūtīšanu vides konsultāciju firmām, notikušas individuālas konsultācijas ar plānošanas dokumentu un vides pārskata izstrādātājiem, kā arī organizēti semināri reģionālo vides pārvalžu darbiniekiem. Birojs pievērsis pastiprinātu uzmanību vides pārskatu kvalitātei arī Biroja sagatavotajos atzinumos.

3.2. Ietekmes uz vidi novērtējums

Pārskata periodā nav būtiski pieaudzis reģionālo vides pārvalžu veikto sākotnējo izvērtējumu skaits, kurus Birojs izvērtēja un pieņēma lēmumu piemērot vai nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, taču daļēji izmainījies to struktūra un kvalitāte.

Kopā izskatīti vairāk kā 600 sākotnējie ietekmes uz vidi izvērtējumi. 33 gadījumos reģionālo vides pārvalžu sākotnējie izvērtējumi un tiem pievienotie materiāli bija nepietiekami pamatoti lēmuma pieņemšanai un Birojam bija jāpieprasa papildus informācija, bet vairākos gadījumos jāorganizē speciālistu apspriedes un jāveic citi pasākumi, lai pieņemtu argumentētu un pamatotu lēmumu. Saņemot ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu dokumentāciju, Birojs sarežģītākos gadījumos konsultējās ar nozares ekspertiem vai atbildīgajām valsts institūcijām, kā arī organizēja ekspertu komisijas materiālu izvērtēšanai, iekļaujot tajās citu starpā reģionālo vides pārvalžu pārstāvjus un atbildīgo ministrijas institūciju pārstāvjus. Balstoties uz šo komisiju slēdzieniem un reģionālo vides pārvalžu un projekta ierosinātāja iesniegto informāciju, tika pieņemti lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu.

Pamatojoties uz sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem, pārskata periodā Birojs 579 gadījumos pieņēma lēmumu nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, vienlaicīgi ierosinot reģionālajai vides pārvaldei izvērtēt iespēju izsniegt tehniskos noteikumus 2004. gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumu Nr.91 "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums" noteiktajā kārtībā. Pārējos gadījumos sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā Birojs ir pieņēmis attiecīgi 5 lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepieciešamību paredzētajām darbībām un 11 lēmumus par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 novērtējuma procedūras nepieciešamību. Biroja pieņemtie lēmumi ir ievietoti Biroja mājas lapā internetā (adrese: <http://www.vpvp.gov.lv>).

Atskaites gadā Birojs uzraudzīja un koordinēja vairāk kā 40 ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, tai skaitā: tieši Birojā saņemti 19 iesniegumi par paredzēto darbību un pieņemti lēmumi piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Turpinās ietekmes uz vidi novērtējums iepriekšējos gados uzsāktajiem projektiem. 2007. gadā Birojs ir izstrādājis un izsniedzis 19 ietekmes uz vidi novērtējuma programmu, saņemti un izvērtēti 11 ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumi un sagatavoti un izsniegti atzinumi par tiem, kā arī sagatavoti un izsniegti 11 atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumiem. Pārskata periodā sagatavoti un izdoti 2 lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārtraukšanu.

Kā būtiska atzīmējama Biroja pieredze, piedaloties pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrās par Nordstream gāzes vada izbūvi Baltijas jūrā, Lietuvas atstrādātās kodoldegvielas uzglabāšanas projektu un dolomīta ieguves projektiem Latvijas-Igaunijas pierobežā.

Visi Biroja atzinumi pieejami interneta mājas lapā (adrese: <http://www.vpvp.gov.lv>).

Ņemot vērā paredzēto darbību veidu plašo diapazonu ietekmes novērtējuma programmu izstrādāšanai, darba ziņojumu par ietekmes novērtējumu izvērtēšanai, kā arī obligāto nosacījumu turpmākai projektēšanai izstrādāšanai, atskaites periodā izveidotas 8 pieaicināto ekspertu darba grupas.

3.3. Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums

Pārskata periodā turpinājās darbs pie ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 novērtējuma. Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma procedūra tiek veikta gadījumos, kad sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā konstatēts, ka paredzētā darbība var atstāt ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā NATURA 2000 ietvertu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, bet darbība neatbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikumā noteiktajām darbībām.

2007.gadā Vides pārraudzības valsts birojs 11 gadījumos ir pieņēmis lēmumus par ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma procedūras piemērošanu un 14 paredzētajām darbībām izstrādājis ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju izvērtējuma nosacījumus. Pārskata gadā sagatavoti un izsniegti 2 atzinumi par ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma 1.redakciju un 1 atzinums par ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma galīgo redakciju.

3.4. Piesārņojuma integrētā novēršana un kontrole.

Pārskata gadā Birojs ir turpinājis darbu pie pienākumu pildīšanas saistībā ar likuma „Par piesārņojumu” nosacījumiem. Birojs būtiski ir uzlabojis informācijas sistēmu par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem un izsniegto integrēto atļauju reģistru biroja mājas lapā internetā. Birojs aktīvi ir piedalījies Eiropas Komisijas izstrādāto vadlīniju par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem izstrādē un tulkošanā un ir nodrošinājis to pieejamību Latvijā. Biroja darbinieki piedalījušies arī Eiropas Savienības rīkotajos informācijas apmaiņas forumos.

2007.gada laikā Birojs ir sagatavojis publicēšanai un ievietojis biroja mājas lapā internetā, piesārņojuma sadaļā (adrese: <http://www.vpvb.gov.lv>) 12 A kategorijas atļaujas, 21 A kategorijas atļauju grozījumus, 297 B kategorijas atļaujas un 338 B kategorijas atļauju nosacījumus.

3.5. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana

Pārskata gadā Birojā turpinās rūpniecisko avāriju riska novērtēšana saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. 2007.gadā tika izveidotas riska izvērtējuma komisijas 29 uzņēmumu iesniegtās dokumentācijas izvērtēšanai.

2007.gadā Vides pārraudzības valsts birojā iesniegti un riska izvērtējuma komisijā izskatīti 12 drošības pārskati, tai skaitā arī papildinātie un pārskatītie drošības pārskati. Lai uzlabotu rūpniecisko avāriju riska izvērtēšanas procedūru, intensīvi turpinājās iepriekšējā gadā uzsāktais darbs pie atbilstošu ekspertu apzināšanas un dokumentu kvalitātes pilnveidošanas. Atskaites gadā Vides pārraudzības valsts birojā no jauna saņemtas un izskatītas 17 rūpniecisko avāriju novēršanas programmas, tai skaitā arī papildinājumi un grozījumi esošajās programmās.

Apkopojot Riska izvērtējuma komisijas locekļu slēdzienus, 2007.gadā Biroja darbinieki izstrādāja ieteikumus un priekšlikumus deviņu uzņēmumu drošības pārskatiem un septiņpadsmit uzņēmumu rūpniecisko avāriju novēršanas programmām. Biroja speciālisti sagatavoja izvērtējumu par uzņēmumu rūpniecisko avāriju novēršanas programmu un drošības pārskatu atbilstību 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" prasībām, ietverot tajos norādījumus par papildus pasākumiem, kuri uzņēmumu atbildīgajām personām jāveic, lai samazinātu rūpniecisko avāriju draudus un palielinātu vides un cilvēku drošību. 2007.gadā šādi izvērtējumi sagatavoti par sešu uzņēmumu drošības pārskatiem un vienpadsmit uzņēmumu rūpniecisko avāriju novēršanas programmām. Par divu uzņēmumu drošības pārskatiem un piecu uzņēmumu rūpniecisko avāriju novēršanas programmām Birojs pieprasīja papildus informāciju, atliekot lēmuma pieņemšanu. Viena uzņēmuma rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentāciju Birojs pieprasīja pārstrādāt atbilstoši noteikumu prasībām par drošības pārskatu. Šobrīd ir izvērtēta lielākā daļa rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentācijas un tiek izpildītas attiecīgās Eiropas Savienības Direktīvas prasības.

Saskaņā ar objektu atbildīgo personu un Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu sniegto informāciju izveidots un regulāri tiek aktualizēts to objektu saraksts, kuriem 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" noteiktajā kārtībā un termiņos Vides pārraudzības valsts birojā iesniedzamas rūpniecisko avāriju novēršanas programmas vai drošības pārskati. Šis saraksts ievietots Biroja interneta mājas lapā.

Pārskata gadā turpinās Biroja atbildīgo speciālistu piedalīšanās objektu, kuriem ir jāiesniedz rūpniecisko avāriju novēršanas programmas vai drošības pārskati kompleksajās pārbaudēs, kuras organizē Valsts vides dienests, kas palīdz objektīvi novērtēt un pieņemt pamatotu lēmumu.

Pārskata gadā sniegta informācija Dobeles pilsētas domei, Liepājas pilsētas domei, Rīgas domei un Rīgas rajona padomei par paaugstināta riska objektiem, uz kuriem attiecināmas 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" prasības, un par teritorijām, kuras var ietekmēt šajos objektos iespējamās avārijas. Sagatavoti ieteikumi Dobeles pilsētas domei un Liepājas pilsētas domei par ieteicamajiem ierobežojumiem teritoriju izmantošanā, attālumiem starp objektu un dzīvojamo ēku apbūves teritorijām vai citām teritorijām un citiem riska samazināšanas pasākumiem.

Pārskata gadā tika organizēts seminārs par direktīvas 2003/105/EC ieviešanas pieredzi un problēmām saistībā ar rūpniecisko avāriju riska izvērtēšanu un samazināšanu, izplatot arī Eiropas Komisijas vadlīnijas par drošības pārskatu sagatavošanu atbilstoši direktīvas 96/82/EC, kas grozīta ar direktīvu 2003/105/EC (Seveso II) prasībām.

3.6. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija

Atskaites gadā turpināta informācijas sistēmas par reģistrētajiem iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām) pilnveidošana un uzturēšana. Birojs nodrošina regulāru informācijas apkopošanu un pilnveidošanu par

reģistrētajiem iepakojuma apsaimniekotājiem, kā arī informācijas sniegšanu reģionālajām vides pārvaldēm normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2007.gadā reģistrēts viens jauns iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmums, savukārt regulāri pārskatīti un papildināti to uzņēmumu saraksti, kuri iekļāvušies iepakojuma apsaimniekošanas sistēmā, noslēdzot līgumus par iepakojuma apsaimniekošanu ar reģistrētiem iepakojuma apsaimniekotājiem. Šī informācija regulāri tiek apkopota un sniegta reģionālajām vides pārvaldēm.

3.7. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana

2007.gads Birojam ir bijis nozīmīgs vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) kompetentās institūcijas funkciju pildīšanas jomā. Atskaites periodā izskatīti 9 iesniegumi reģistrācijai EMAS reģistrā. Attiecīgi pieņemti 8 lēmumi par EMAS reģistrācijas piešķiršanu un 1 lēmums par atteikumu EMAS reģistrācijai. Izveidots un Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā publicēts Vides vadības un audita sistēmas nacionālais reģistrs, kurā reģistrēta Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca un 7 pašvaldības - Daugavpils pilsētas dome, Naujenes, Glūdas, Bēzses, Līvberzes, Vārkavas pagasta padome un Preiļu novada dome. Par Vides vadības un audita sistēmu Latvijā un izmaiņām nacionālajā reģistrā sagatavota informācija arī plašsaziņas līdzekļiem.

Papildus atskaites gadā Birojs turpināja jau uzsāktos informēšanas un izglītošanas pasākumus un aktīvi piedalījās ES Kompetento institūciju foruma un EMAS Regulas 14.panta komitejas darbā. Biroja darbinieki ir piedalījušies dažādos semināros un apmācību programmās izskaidrojot EMAS mērķus un uzdevumus, kā arī pilnveidojuši savas zināšanas starptautiskās konferencēs un semināros par EMAS un tā ieviešanu. Tika izstrādāti priekšlikumi EMAS organizāciju atbalsta pasākumiem, to skaitā izsniegto integrēto piesārņojuma atļauju termiņa pagarinājumam līdz 8 gadiem, kas tika iestrādāti Piesārņojuma likumā ar 2007.gada 25.oktobra grozījumiem. Turpinājās darbs arī pie vides vadības un audita sistēmu regulējošo normatīvo aktu bāzes pilnveidošanas. 2007.gada 18.decembrī Ministru kabinetā tika pieņemti noteikumi Nr.894 „Kārtība, kādā izveido un uztur vides vadības un audita sistēmas reģistru un reģistrē tajā organizācijas”, tādējādi būtiski uzlabojot iesniegumu izskatīšanas, sabiedrības iesaistīšanas lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī reģistra uzturēšanas kārtību. Birojs pārskata periodā turpināja darbu starpvalstu grupā par EMAS Kompetento iestāžu darbības pārskati un harmonizāciju, kā arī aktīvi piedalījās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas EK Nr.761/2001 „Ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)” 14.panta kārtībā izveidotās komisijas darbā saistībā ar šīs sistēmas pārstrādāšanu un pilnveidošanu.

2.attēls. Vides ministrs Raimonds Vējonis pasniedz EMAS sertifikātu Rīgas Stradiņa klīniskās universitātes valdes priekšsēdētājam Arnoldam Atim Veinbergam.

3.8. Sūdzību un iesniegumu izskatīšana

Atskaites gadā Birojā pilnībā izskatītas 88 sūdzības, pārsvarā par dažādiem reģionālo vides pārvalžu izsniegtiem administratīvajiem aktiem, tai skaitā 40 sūdzības par tehniskajiem noteikumiem, vai atteikumu tos izsniegt. Vairāku sūdzību izskatīšanai ir bijis nepieciešams pieprasīt papildu informāciju un iepazīties ar situāciju uz vietas, kā arī risināt konfliktsituācijas, pārrunās iesaistot visas ieinteresētās puses. Apkopojums par saņemtajām sūdzībām un pieņemtajiem Biroja lēmumiem ietverts 1.tabulā.

2007.gadā Birojs ir pārstāvējis vides institūciju intereses vairāk kā 20 tiesas sēdēs.

1. tabula.

2007.gadā izskatītās sūdzības un pieņemtie lēmumi

Institūcija	Apstrīdētie administratīvie akti			Pieņemtie lēmumi				
	integrētā atļauja	tehniskie noteikumi	citi	atstāts spēkā	atcelts	atcelts daļā	cits	kopā
Daugavpils RVP	3			1	2			3
Liepājas RVP			3	2	1			3
Jelgavas RVP			3		2	1		3
Lielrīgas RVP		8	7	7	3	1	4	15
Madonas RVP		7			7			7

Rēzeknes RVP			1		1			1
Valmieras RVP	2	16	7	9	15		1	25
Ventspils RVP		7	5	3	9			12
VVD		1	1	1	1			2
DAP			10	9	1			10
Gaujas NP		1	1	1	1			2
Slīteres NP			1	1				1
Rāzņas NP			4	1	2		1	4
kopā	5	40	43	35	45	2	6	88

3.9. Budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju analīze

Birojs īsteno vienu no LR Vides ministrijas budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammām – “Vides pārraudzības valsts birojs”. Minēto apakšprogrammu īsteno viena valsts pārvaldes institūcija – Birojs, un tajā 2007. gadā bija noteikti šādi rezultatīvie rādītāji:

- ◇ ietekmes uz vidi novērtējumi –13, faktiski – 13 (100%);
- ◇ ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu skaits – 800, faktiski –609 (76%);
- ◇ rūpniecisko avāriju novēršanas programmu izvērtēšana – 10, faktiski –16 (160%);
- ◇ rūpniecisko avāriju riska drošības pārskatu izvērtēšana – 9, faktiski – 9 (100%);
- ◇ izvērtētie vides aizsardzības nosacījumi atļaujās – 15, faktiski – 15 (100%);
- ◇ Stratēģiskie ietekmes uz vidi novērtējumi plānošanas dokumentiem -80, faktiski -88 (110%).

Kopumā rezultatīvie rādītāji lielākoties izpildīti sekmīgi, bez tam vienā no Biroja pamatdarbības jomām tie būtiski pārsniegti - rūpniecisko avāriju novēršanas programmu izvērtēšana salīdzinājumā ar budžeta programmas „Vides politikas īstenošana” apakšprogrammā „Vides pārraudzības valsts birojs” noteikto ir veikta par 160%. Tai pašā laikā jāatzīmē, ka Biroja darba apjoms un rezultatīvo rādītāju izpilde ir tieši saistīta ar ekonomisko situāciju valstī un tautsaimnieciskās aktivitātes līmeni, jo lielākā daļa Biroja pamatdarbības jomu attiecas tieši uz juridisko vai privātpersonu saimniecisko darbību un tās attīstību. Tieši ar šo apstākļi saistāms fakts, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem sarucis reģionālajās vides pārvaldēs saņemto iesniegumu skaits sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanai likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā minētajām paredzētajām darbībām. Jāatzīmē gan, ka Biroja uzdevums kā valsts pārvaldes iestādei ir savlaicīga administratīvo lietu izskatīšana, objektīvas izmeklēšanas veikšana un normatīvajos aktos noteikto administratīvo aktu sagatavošana uz izsniegšana, neatkarīgi no tā, cik liels ir saņemto iesniegumu skaits.

3.10. Vides pārraudzības valsts biroja sniegtie pakalpojumi

Biroja sniegtie pakalpojumi, lielākoties ir dažāda veida konsultācijas Biroja kompetences jomās, kā arī dažāda veida informācija Biroja pamatdarbības jomās. Šie pakalpojumu veidi ir bezmaksas un pieejami gan juridiskām, gan fiziskām personām. Konsultācijas tiek sniegtas gan mutiski, gan rakstiski.

Visbiežāk konsultācijas tiek sniegtas darbības ierosinātājiem, plānošanas dokumentu izstrādātājiem, reģionālajām vides pārvaldēm un citām valsts institūcijām. Biroja speciālisti gatavo informatīvos materiālus, koordinē organizatoriskos pasākumus dažādiem semināriem, kā lektori piedalās apmācības semināros un mācībuursos izglītības iestādēs, Vides ministrijas, citu valsts un pašvaldības institūciju organizētos semināros, tādējādi popularizējot un izplatot zināšanas visās Biroja darbības jomās. 2007.gadā Vides pārraudzības valsts biroja sniegtās rakstiskās konsultācijas pamatdarbības jomās krietni pārsniedz 100. Birojā rīkots arī ievērojams tikšanos ar paredzētās darbības ierosinātājiem skaits, skaidrojot gan ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un gaitu, gan normatīvo aktu prasības un ierobežojumus, gan arī konsultējot par tiesībām un iespējām administratīvā procesa ietvaros.

Kā maksas pakalpojums Birojam noteikts tikai viens – ekspertu komisijas darba apmaksā ietekmes uz vidi novērtējuma un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros. Taču arī šajā gadījumā darbības ierosinātājs vai plānošanas dokumenta izstrādātājs apmaksā tikai ekspertu darbu komisijā, taču nemaksā par Biroja organizatorisko u.c. darbību.

Tā kā Biroja pakalpojumi ir galvenokārt konsultācijas un informācijas sniegšana, Birojs pārskata gadā ir pilnveidojis interneta mājas lapu, tajā ietverot virkni būtiskas informācijas.

Liela nozīme ir Biroja kā informācijas centra aktivitātēm ar Biroja darbību saistītajās jomās. Regulāri papildinās Birojā pieejamo materiālu un informācijas klāstu, kuru plaši izmanto biroja darbinieki, iesaistīto pušu, sabiedrības un valsts institūciju pārstāvji, kā arī studenti.

3.11. Vides pārraudzības valsts biroja darbības uzlabošanas pasākumi

Birojs apzinās, ka darba efektivitāte tik daudzpusīgu uzdevumu vadīšanā ir tieši atkarīga no Biroja komandas un tā – cik saskaņoti tās darbinieki izprot kopīgos uzdevumus, cik labi tie prot attīstīt savstarpējo sadarbību un galvenais – no tā, cik laba ir komandas dalībnieku izpratne par katram deleģēto pienākumu mērķi un nozīmību kontekstā ar citām Biroja pamatdarbības jomām un vides politiku valstī un Eiropas Savienībā kopumā. Šajā aspektā svarīga ir gan profesionālo zināšanu pilnveide, gan tehniskais nodrošinājums, gan labvēlīgas vides radīšana iekšējās komunikācijas plūsmai gan horizontālā, gan vertikālā līmenī.

Šī mērķa izpildei pārskata gadā veikta sistemātiska informācijas apmaiņa starp Biroja daļām par aktuālajiem jautājumiem saistībā ar katras daļas tiešajiem un papildus pienākumiem, rīkotas regulāras tikšanās, kā arī tematiskās sanāksmes, skaidrojot

jaunumus likumdošanā, izmaiņas normatīvajos aktos un harmonizējot vienotu visas komandas normatīvo aktu prasību interpretāciju. Jo īpaši svarīgs šis aspekts ir Biroja kā apelācijas iestādes funkciju pildīšanas kontekstā, kas saistīta arī ar valsts vides institūciju interešu pārstāvēšanu administratīvajās tiesās. Darbinieki, kuri ir iesaistīti sūdzību un iesniegumu izskatīšanā, lēmumu sagatavošanā un paskaidrojuma rakstu Administratīvajai tiesai sagatavošanā gan pašmācības ceļā, gan mācību iestādēs apgūst juridiskās zināšanas.

Jāatzīst, ka Birojs ar tik plašu darbības loku savas vadības efektivitātē ir atkarīgs arī no informācijas sistēmu nodrošinājuma, tai skaitā datu bāzēm, to piekļuves un iekšējā tīkla operatīvas funkcionalitātes. Pārskata periodā liels darbs ieguldīts šāda tehniskā nodrošinājuma pilnveidei un pārstrukturēšanai. Izstrādāta un ieviesta jauna un Biroja specifikai atbilstīga iekšējo un ārējo dokumentu aprites un reģistrācijas sistēma, kas nozīmīgi atvieglojusi un paātrinājusi informācijas apmaiņu, citu starpā uzlabojot biroja administrēšanas kapacitāti.

Kā otru būtisku faktoru Biroja darbības efektivitātes uzlabošanā, kas izvirzīts kā viena no prioritātēm jau vairākus gadus, jāmin sadarbība ar citām vides institūcijām, to skaitā reģionālajām vides pārvaldēm, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrācijām un pašvaldībām. Birojs apzinās, ka tā darbības efektivitāte vienotā Vides ministrijas sistēmā ir lielā mērā atkarīga arī no sadarbības un vienotas pieejas kopīgo uzdevumu veikšanā, vides politikas īstenošanā un tēla veidošanā. Darba kvalitātes paaugstināšanā lielu ieguldījumu dod procedūrās iesaistīto dalībnieku informēšana, apmācība un konsultēšana, jo uzdevumu izpilde vides aizsardzības sektorā ir pasākumu komplekss, kura rezultāts ir atkarīgs no visu pušu saskaņotas darbības risinājumu izstrādē un lēmumu pieņemšanā. Birojs veic plašu iesaistīto pušu informēšanas un izglītošanas darbu, piedaloties dažādos semināros, apspriedēs un mācībuursos, kā arī individuāli sniedzot konsultācijas un veidojot darba grupas vai komisijas.

Pārskata periodā rīkoti vairāki semināri reģionālo vides pārvalžu speciālistiem ar mērķi celt ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma veikšanas kapacitāti un harmonizēt tā veikšanas procedūras starp minētajām reģionālajām iestādēm, semināri ar mērķi dalīties pieredzē par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu saistībā ar Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (NATURA 2000) un semināri ar mērķi dalīties pieredzē par rūpniecisko avāriju risku izvērtēšanu. Rīkoti arī vairāki semināri administratīvā procesa vadīšanā un administratīvo aktu sagatavošanā.

Bez tam viens no Biroja darbības pamatuzdevumiem ir objektīvas, pilnīgas un precīzas informācijas sagatavošana pašvaldībām vai valsts institūcijām, kuras pieņem gala lēmumu par paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta akceptu, kā arī sabiedrības informēšanas nodrošināšana Biroja pamatdarbības jomās. Lai nodrošinātu šo uzdevuma izpildi, Birojs veidoja ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros ārštata ekspertu grupas, nodrošinot visu programmas sadaļu profesionālu sagatavošanu un ietekmes uz vidi ziņojumu jomu vispusīgu analīzi un izvērtēšanu, kā arī nepieciešamības gadījumos organizēja ārštata ekspertu izbraukumus uz paredzētajām projektu realizācijas vietām.

Lai padarītu publiski pieejamus Eiropas Savienības ekspertu izstrādātos labākos pieejamos tehniskos paņēmienus (LPTP) dažādām tautsaimniecības un ražošanas nozarēm, Birojs ievieto savā interneta mājas lapā LPTP vadlīniju aprakstus angļu

valodā. Lai vietējiem speciālistiem atvieglotu darbu ar LPTP materiāliem, mājas lapā ievietoti arī LPTP kopsavilkumi latviešu valodā.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Biroja darbība ir vērsta uz sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu. Savā darbībā Birojs ievēro normatīvajos aktos noteikto sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas procedūru, Orhusas konvencijas un atbilstošu ES normatīvo aktu prasības.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā sabiedrības informēšana par plānotajām darbībām, to potenciālo ietekmi uz vidi, kā arī sabiedrības iesaistīšana ietekmju novērtēšanā un lēmuma pieņemšanā ir nozīmīgs posms. Sabiedrība visā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā kā viens no līdztiesīgiem procesa dalībniekiem var iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un paust savu viedokli par konkrēto darbības realizācijas vietu un izmantoto tehnoloģiju atbilstību, kas tiek ņemts vērā, gatavojot IVN programmas un Biroja atzinumus par darba un noslēguma ziņojumiem, kā arī nosacījumus darbības veikšanai. Kopumā sabiedrības iesaistīšanās nozīmīgu tautsaimniecības projektu apspriešanā pārskatā gadā vērtējama kā aktīva. Jo īpaši aktīva tā bijusi jaunu autoceļu un lopkopības objektu būvniecības projektu apspriedē.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ieviešanas viens no mērķiem ir – nodrošināt sabiedrības informēšanu par plānošanas dokumentu izstrādi un iesaistīt sabiedrību to apspriešanā un lēmumu par tiem pieņemšanā. Biroja interneta mājas lapā tiek publicēti paziņojumi par plānošanas dokumentu Vides pārskatu sabiedriskās apspriešanas pasākumiem. Jāatzīst, ka attiecībā uz plānošanas dokumentiem iedzīvotāju attieksme kopumā vērtējama kā inerta, it sevišķi ietekmes uz vidi novērtējuma procesa sākuma stadijā. Arī atsevišķu plānošanas dokumentu un Vides pārskatu sabiedriskajās apspriešanās nereti piedalās ļoti maz interesentu. Jāatzīmē, ka nereti sabiedrības aktivitātes sākas pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pabeigšanas un lēmuma pieņemšanas. Salīdzinājumā ar citiem gadiem atskaites periodā bija novērojama lielāka nevalstisko sabiedrisko organizāciju aktivitāte iesaistoties atsevišķu plānošanas dokumentu un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata izstrādes procesā.

Biroja darbinieki ir piedalījušies visās ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskajās un sākotnējās sabiedriskajās apspriešanās, kā arī ir uzraudzījuši projekta ierosinātāja un plānošanas dokumenta izstrādātāja darbību normatīvajos aktos paredzēto sabiedrības informēšanas pasākumu izpildē. Visa informācija par ietekmes uz vidi novērtējumu tā veikšanas gaitā ir plaši pieejama sabiedrībai un pašvaldībām, tādējādi nodrošinot atklātību un dialoga iespējas par veiksmīgākā risinājuma izvēli.

Biroja aktivitāšu popularizēšana sabiedrībā tika veikta, ne tikai piedaloties projektu sākotnējās un sabiedriskajās apspriešanās, bet arī regulāri sniedzot konsultācijas Biroja apmeklētājiem un intervijas masu mediju pārstāvjiem. Regulāri informācija par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitu tiek publicēta avīzē “Latvijas Vēstnesis” un žurnālā “Vides Vēstis”. Savas darbības ietvaros Birojs aktīvi sadarbojas ar pašvaldībām, uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem, popularizējot savas darbības rezultātus arī plašā sabiedrībā. Saņemtie sabiedrības, pašvaldību, vides konsultāciju firmu un ekspertu priekšlikumi par ietekmes uz vidi novērtējuma ieviešanas gaitu un Biroja darbību tiek apkopoti un analizēti, daļa no tiem izmantoti Biroja darbības, kā arī normatīvo aktu pilnveidošanai.

5. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

Lai sekmīgi veiktu normatīvajos aktos Birojam deleģētās funkcijas un nodrošinātu sabiedrības tiesības uz informāciju, kas paredzētas gan Orhūsas konvencijā, gan Latvijas likumdošanā, kā arī sekmētu vienotu vides un dabas aizsardzības prasību realizāciju, biroja darbu ir plānots mērķtiecīgi un sistemātiski pilnveidot arī turpmāk, kā arī attīstīt atbilstoši jauno funkciju deleģējumam.

Vides pārraudzības valsts biroja galvenie uzdevumi nākamajā gadā tiek saistīti ar diviem būtiskiem virzieniem – jauno Eiropas Savienības regulu un direktīvu prasību pārņemšanu un sabiedrības tiesību nodrošināšanu ar vidi saistītu jautājumu risināšanā, tai skaitā veicot sabiedrības informēšanas pasākumus un biroja kā apelācijas iestādes funkcijas.

Jāatzīst, ka ar 2007.gada 21.jūnija grozījumiem Vides aizsardzības likumā Vides pārraudzības valsts biroja funkcijas tiek būtiski paplašinātas, jo tas noteikts kā kompetentā institūcija, kas atbildīga par Eiropas Savienības ekomarķējuma programmas vadīšanu valstī un šāda marķējuma lietošanas licenču piešķiršanu. Šīs funkcijas Birojam jāsāk pildīt ar 2008.gada 1.janvāri atbilstoši minētā likuma 38.panta (2)daļai. Sākot ar 2008.gadu Vides pārraudzības valsts birojs koordinēs Eiropas Savienības ekomarķējuma piešķiršanas programmu Latvijā, informēs ražotājus par attiecīgajām prasībām un popularizēs šo shēmu. Bez tam pārskata periodā ir ritējis darbs pie Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 17.jūlija regulas (EK) Nr.[1980/2000](#) par pārskatīto Kopienas ekoetiķetes piešķiršanas programmu un Parlamenta un Padomes 2001.gada 19.marta regulas (EK) Nr.[761/2001](#), ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā, pārskatīšanas Eiropas Komisijā, kuras noslēgums prognozēts nākamā gada laikā. Vides pārraudzības valsts birojs kā kompetentā institūcija plāno piedalīties jauno Eiropas Savienības normatīvo aktu projektu izstrādē, un tālāk – to ieviešanā, kas citu starpā saistīta arī ar administratīvās kapacitātes celšanu Birojā.

Strauji pieaug Vides pārraudzības valsts biroja darba intensitāte saistībā ar biroja kā apelācijas iestādes funkciju pildīšanu, veicot Vides ministrijas padotībā esošo iestāžu amatpersonu izdoto administratīvo aktu izskatīšanu un šo vides institūciju interešu pārstāvēšanu administratīvajās tiesās. Bez tam valsts vides politikas īstenošanas nolūkos plānots nodrošināt vairāku sabiedrības iesaistīšanas instrumentu attīstību, veicinot tās plašāku līdzdalību ar Vides pārraudzības valsts biroja pamatdarbības sfērām saistītu jautājumu risināšanā. Iepriekš minēto uzdevumu veikšana noteikta kā viena no prioritātēm biroja nākamā gada plānā, veicinot citu starpā līdzsvarotas pilsoniskās sabiedrības attīstību Orhūsas konvencijas prasību kontekstā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā Birojs kā galvenos nākamā gada uzdevumus definē - turpināt sadarbību ar plānošanas dokumentu, tai skaitā Vides pārskatu izstrādātājiem, lai uzlabotu šo pārskatu kvalitāti, kā arī ieinteresēt un veicināt plānošanas dokumentu izstrādātājus veikt konsultācijas ar citām kompetentajām institūcijām par plānošanas dokumentu un to grozījumu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību, lai Birojs varētu pieņemt pamatotu lēmumu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu vai nepiemērošanu.

2007.gada darba rezultāti parāda ka dažādu iesniegumu un sūdzību par vides institūciju pieņemtajiem lēmumiem dinamika būtiski neatšķiras no 2006.gada rādītājiem, kaut gan novērojams uzlabojums pārskata otrajā pusē, pēc tam, kad Birojs uzsāka pieredzes apmaiņas semināru organizēšanu. Tieši šai jomai pievēršama pastiprināta uzmanība nākamajos gados, novērtējot pieredzes apmaiņas, apmācību un informatīvo pasākumu efektivitāti. Biroja darbība sūdzību un iesniegumu izskatīšanas jomā tiek plānota divos galvenajos virzienos:

- ◇ Biroja darbinieku zināšanu un prasmju pilnveidošana un papildināšana;
- ◇ Sadarbība ar vides institūciju speciālistiem ar mērķi samazināt iespējamās kļūdas un problēmsituācijas, kas izraisa sūdzību skaita pieaugumu.

Biroja speciālistu uzkrātās zināšanas un pieredze vides likumdošanas prasību nodrošināšanā un tiesu praksē plānots izmantot par pamatu citu vides institūciju darbības uzlabošanai. Šajā nolūkā 2008.gadā plānots turpināt iedibināto sadarbības veidu – Biroja galveno speciālistu izbraukumi uz Reģionālajām vides pārvaldēm. Izbraukumu mērķis – analizēt saņemtos attiecīgās reģionālās vides pārvaldes izdotos, apstrīdētos administratīvos aktus un pieņemtos lēmumus, sākotnējos ietekmes uz vidi izvērtējumus un izsniegtās atļaujas piesārņojošas darbības veikšanai, kopēji ar reģionālās vides pārvaldes speciālistiem.

Ņemot vērā Latvijas pilnvērtīgu dalību ES institūcijās, nozīmīga darba daļa tiks veltīta arī šai jomai, kas no vienas puses ļauj piekļūt informācijai un pieredzei, kas uzkrāta citās valstīs, bet no otras – labāk izprast sadarbības nosacījumus un rast optimālus risinājumus nosacījumu vides jomā realizācijai. Birojs arī 2008.gadā piedalīsies ES Komisijas informācijas apmaiņas semināros par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kā arī ar ES Regulas EK Nr.761/2001 14. pantu noteiktās komitejas un EMAS kompetento institūciju foruma darbā.

2008.gadā turpināsies atskaites gadā uzsāktie ietekmes uz vidi novērtējuma procesi, 2004. – 2005.gadā uzsāktie stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesi, kā arī rūpniecisko avāriju riska objektiem izstrādāto drošības pārskatu un rūpniecisko avāriju novēršanas programmu izvērtēšana un pilnveidošana, iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija un darbības citās Biroja pamatdarbības jomās.

6. BUDŽETA INFORMĀCIJA UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

6.1. Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

2. tabula.

Pārskats par budžeta apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju izpildi

Rezultatīvā rādītāja nosaukums	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā
Administratīvā darbības spēja		
Iestāžu skaits	1	1
Amata vietu skaits	32	25
Darbības rezultāti:		
Ietekmes uz vidi novērtējumi	13	13
Ietekmes uz vidi sākotnējie izvērtējumi	800	609
Rūpniecisko avāriju riska samazināšanas programmu izvērtēšana	10	16
Izvērtētie rūpniecisko avāriju riska drošības pārskati	9	9
Izvērtētas vides aizsardzības nosacījumu atļaujas	15	15
Stratēģiskie ietekmes uz vidi novērtējumi (plānošanas dokumentiem)	80	88
Izvērtētie iesniegumi par organizāciju reģistrāciju vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS)	2	8

6.2. Informācija par pakalpojumiem: Maksas pakalpojumi

3. tabula

Maksas pakalpojumi un to izcenojumi (latos)

Nr.p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojums (vienam ekspertam)	Faktiskie ieņēmumi
1.	Ārštata ekspertu darba apmaksā un darba nodrošināšana, t.sk.	40	11295
1.1.	Ietekmes uz vidi novērtējuma darba un noslēguma ziņojuma	40	10945

	izvērtēšana, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata izvērtēšana		
1.2.	Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas sagatavošana	40	350
	Kopā:	40	11295

6.3. Budžeta informācija

4. tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	322821	380488	370783
1.1.	dotācijas	310808	359488	359488
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	12013	21000	11295
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0		
2.	Izdevumi (kopā)	322821	380488	370783
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	288951	357588	347883
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	0	0	0
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	288951	357588	347833
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	33870	22900	22900

1. PERSONĀLS

5. tabula

Informācija par Vides pārraudzības valsts birojā strādājošajiem 2007. gadā		
1. Amata vietu un strādājošo skaits		
Amata vietu skaits	32	
Faktiskais vidējais darbinieku un ierēdņu skaits	25-29	
2. Iedalījums pēc statusa		
Strādājošo skaits		
ierēdņi	20	
darbinieki, t.sk. fiziskā darba veicēji	9	
3. Iedalījums pēc ieņemamā amata		
Strādājošo skaits		
direktors	1	
direktora vietnieks	1	
nozares struktūrdalū vadītāji	5	
vecākie eksperti	13	
darbinieki, t.sk. fiziskā darba veicēji	9	
4. Iedalījums pēc vecuma un dzimuma		
Strādājošo skaits		
	vīrieši	sievietes
20 — 29 gadi	0	9
30 — 39 gadi	2	7
40 — 49 gadi	1	4
50 — 59 gadi	1	4
60 — 69 gadi	1	1
5. Izglītība		
		1. Strādājošo skaits
5.1. Izglītības līmenis		
	ir ieguvuši	turpina studijas
Vispārēja vidēja izglītība	4	—
Bakalaura grāds	6	2
Maģistra grāds	13	3
Profesionālā augstākā izglītība	4	—
Doktora grāds	2	—
5.2. Izglītības joma		
Strādājošo skaits		
Dabas un inženierzinātnes	21	
Ekonomika un vadības zinības	2	
Tiesību zinātnes	1	
Citas	1	
6. Personālmainība	12.5 %	

Birojā atskaites gadā vēl arvien nav nokomplektētas visas štata vietas, tai pašā laikā jāatzīmē, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, situācija ir krietni uzlabojusies – pārskata gadā Birojam izdevies nokomplektēt visas ierēdņu amata vietas, nodrošinot

visās daļās kvalificētu vadošo ekspertu komandu. Diemžēl saistībā ar kopējām tendencēm tautsaimniecībā, personāla mainība Birojā ir nedaudz paaugstinājusies - atskaites gadā darbu birojā ir pārtraukuši četri strādājošie. Jāatzīmē, ka biroja darba specifika prasa augstu kvalifikāciju un profesionālus darbiniekus, kas ir galvenais biroja panākumu priekšnoteikums.